

חקר וסקרנות

חקר וסקרנות- שבתון

מרצה	קוד קבוצה
נהוראי אליקים	C2749G1
אופי הקורס	קוד קורס לשבתון
היברידי (זום+אסינכרוני)	2419
שעות	יום
—	א
שעות פיתוח מקצועי אופק חדש	היקף שעות
30	30
תאריך סיום	תאריך פתיחה
30/06/2027	18/10/2026
גמול	ש"ש שבתון
30 (0 עם ציון)	1
חוברת קורס	קישור לקבוצה
לחצ'י לצפייה בחוברת	לחצ'י להצטרפות

מימון מלא למורות ומורים בשבתון, עלות לפי שווי מימון לפי ש"ש של קרן השבתון, גביה ישרה מהקרן

תקציר
קורס המקנה כלים לטיפול סקרנות וחקר מדעי בגיל הרך ובכיתות הנמוכות. המשתתפים ילמדו שיטות להעצמת הסקרנות הטבעית של ילדים ועידוד חשיבה מדעית.

מטרות הקורס:

1. היכרות עם גישות חינוכיות שונות באשר למהותה של הסקרנות בגילאי הילדות.
2. קבלת כלים מעשיים לפיתוח סקרנות וחקר.
3. תכנון תהליכי חקר בשיטות שונות בגן ובבית הספר.
4. שימוש בכלים טכנולוגיים לקידום האוריינות המדעית.
5. הבנת אופן ההשפעה של היכולת המדעית בגיל הרך על הצלחה חברתית בעתיד

מידע נוסף

על פי נהלי משרד החינוך על מנת להיות זכאים לגמול יש להשתתף ב-80% מהמפגשים, כאשר אחד מהם לפחות הוא מפגש זום. על כן שימו לב שיש בחירה בין המפגשים האסינכרוניים בקורס. לדוגמה: ניתן לבצע 7 יחידות אסינכרוניות + מפגש זום אחד, ולהיות זכאים כ"נוכחים" בקורס לגמול.

מטלת הקורס:

תכננו תהליך חקר עם ילדים, בהתאם לעקרונות שנלמדו בקורס.

א. ציינו את נושא החקר ואת התאמתו לשלב ההתפתחותי של הילד.

ב. הסבירו כיצד יצרתם את "פער הידע" בתחילת התהליך והאופן שבו הדבר השפיע על

סקרנותו של הילד. כל זאת, בהתבסס על הידע התאורטי שנלמד בקורס.

ג. הסבירו כיצד תהליך החקר שלכם בנוי באופן שמתאים לאוכלוסיות שונות (רקע, מעמד

ומגדר).

ד. רפלקציה על התהליך: החל משלב בניית התוכנית וכלה בתגובות הילד.

מחווה

10% על הגשה חיצונית בהתאם לכללים, 30% על חיבור לתכני השיעור והאופן שבו פיתוח חקר וסקרנות נתפסים ברמה התיאורטית, 30% על ניתוח נכון של השדה החינוכי שבו מתבצעת העבודה, 30% על פיתוח תוכנית לעידוד חקר וסקרנות בהתאם להנחיות העבודה.

מפגש	תאריך	נושא	שעות
1	30/06/2027	פתיחה, הצגת מתווה ההשתלמות, רקע חינוכי, מהו חקר ומהי סקרנות? האם סקרנות היא תהליך טבעי או פעולה פדגוגית? במה שונה חקר מדעי מסקרנות כללית של ילד?	3 שעות אסינכרוני
2	30/06/2027	תוכנית משרד החינוך בתחום המדעים בגיל הרך ובכיתות הנמוכות, היכרות עם התוכנית ומרכיביה המרכזיים, עמדות גננות ומורים בכיתות הנמוכות להוראת מדעים	3 שעות אסינכרוני
3	30/06/2027	חקר מותאם שלב התפתחותי וגיל, מה ילד יכול לתפוס בכל גיל ובמה כדאי להתמקד? חלוקה לתכנים, לשיטות הקניה ולקשיים צפויים בדרך	3 שעות אסינכרוני
4	30/06/2027	חקר, סקרנות ואי-שוויון, על ההשפעה של אוריינות מדעית על הצלחה עתידית של הילד. כיצד קבוצות אוכלוסיה שונות נחשפות למדעים, וכיצד נוכל לצמצם את הפער החברתי, באמצעות טיפוח החקר והסקרנות המדעית בגיל הרך. על מגדר ומדעים מדויקים כבר בגיל הרך.	3 שעות אסינכרוני
5	30/06/2027	תכנון פרויקט חקר לגיל הרך, כיצד לעודד סקרנות וחקר באמצעות פרויקט חקר מדעי, דוגמאות ושיטות לתכנון פרויקטים בגן הילדים ובכיתות הנמוכות, חקר מדעי – גם בבית	3 שעות אסינכרוני

מפגש	תאריך	נושא	שעות
6	30/06/2027	הוראת המדעים בגן הילדים: דרכים ושיטות, ניצני אוריינות מדעית בגן הילדים, שיטות קונוונציונליות ואלטרנטיביות, חשיפה לתוכניות חיצוניות	3 שעות אסינכרוני
7	30/06/2027	בניית סביבה מעודדת חקר וסקרנות, שימוש בסביבה הקיימת, בזמן ובמקום, באופן שמזמן חקר מדעי, תכנון ויצירה של סביבות לימודיות מעודדות חקר	3 שעות אסינכרוני
8	30/06/2027	חקר מדעי, סקרנות וטכנולוגיה, כיצד ניתן להסתייע בטכנולוגיה ובמדיה לטיפול הסקרנות, וממה כדאי להיזהר?	3 שעות אסינכרוני
9	30/06/2027	יצירתיות ואמנות אל מול חקר וסקרנות, האם המדען- המהנדס שונה מהותית מהאומן היוצר? כיצד ניתן להשתמש בכלים אמנותיים לטיפול חקר וסקרנות מדעית?	3 שעות אסינכרוני
10	30/06/2027	חקר מדעי, סביבה ואקולוגיה, כיצד לתווך לילדים את נושא האקולוגיה והקיימות – כלים פרקטיים ודוגמאות, כיצד לעודד מודעות סביבתית כחלק מתהליך פיתוח החקר והסקרנות, הטכנולוגיה בשימוש האדם: לטוב ולרע	3 שעות אסינכרוני
11	14/06/2027	תהליכי חקר כמפתחי חוסן בקרב ילדים	3 שעות זום
12	21/06/2027	שימוש בבינה מלאכותית לטיפול חשיבה מחקרית וסקרנות	3 שעות זום

שעות	נושא	תאריך	מפגש
3 שעות זום	משחוק ככלי לעידוד סקרנות ומחקר	28/06/2027	13

- Britsch, S. J. (2001). Emergent environmental literacy in the nonnarrative compositions of kindergarten children. *Early Childhood Education Journal*, 28(3), 153-159.
- Connor, A., Karmokar, S., & Whittington, C. (2015). From STEM to STEAM: Strategies for enhancing engineering & technology education.
- Gerde, H. K., Schachter, R. E., & Wasik, B. A. (2013). Using the scientific method to guide learning: An integrated approach to early childhood curriculum. *Early childhood education journal*, 41(5), 315-323.
- Forman, G. (1989). Helping children ask good questions. *The wonder of it: Exploring how the world works*, 21-24.
- Jirout, J., & Klahr, D. (2012). Children's scientific curiosity: In search of an operational definition of an elusive concept. *Developmental review*, 32(2), 125-160.
- Radich, J. (2013). Technology and interactive media as tools in early childhood programs serving children from birth through age 8. *Every Child*, 19(4), 18-19.
- מיתרן, ב' (2010), מהנדסים צעירים בחינוך לגיל הרך, 12(2).

Early, practice and research childhood,

תרגום: דורית שריג.

קלודי, ט' (2016), האם הנוף זז ואיפה האמא? בעקבות שאלות
ושיח של ילדי הגן, בתוך אתר "חינוך לגיל

הרך."

שביט י' ואחרים, אי שוויון מתהווה בגיל הרך, מרכז טאוב,
ירושלים תשע"ח